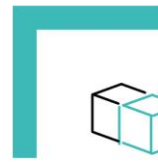

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

TÖÖANDJAD

Justiitsministeerium

info@just.ee

Madis.Timpson@just.ee

Riigikogu majanduskomisjon

majanduskomisjon@riigikogu.ee

28.05.2024

Ettevõtlusorganisatsioonide täiendav arvamus konkurentsiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (384 SE) kohta

Lugupeetud Madis Timpson ja Mario Kadastik!

Eesti ettevõtlusorganisatsioonid on konkurentsiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõule 384 SE („Eelnõu“) esitanud eraldiseisvalt arvamusi ja seisukohti. Tagasiside läbivaks jooneks on tõdemus, et Eelnõu ei ole sobiv Riigikogus vastu võtmiseks. Valitud menetlusliik on olnud ekslik. Lisaks on lahendamata jäänud oluline ring küsimusi, esineb oht põhiõiguse kaitse tagamata jäämiseks ning Eelnõu õigustehniline kvaliteet on küsitav. Probleeme Eelnõuga on näinud Riigikohus, õiguskantsler, advokatuur ja erinevad ettevõtlusorganisatsioonid.¹ Kahjuks ei ole välja toodud murekohtadega sisuliselt tegeletud ning kogutud tagasisidet on eiratud.

Illustreerivalt, ka Justiitsministeeriumi esindajad on korduvalt Riigikogus selgitanud, et Eelnõu vajab veel täiendamist ning seda vastavalt ka tehakse huvigruppide kaasates. Viidatud probleemkoht seisnes eelkõige halduskohtus trahvide määramisega.² Eelnõu täiendamist ega seotud huvigruppide kaasamist aset leidnud ei ole. Selle asemel jääb mulje, et soovitakse iga hinnaga suruda Riigikogust läbi poolik seaduseelnõu. Tegemist on äärmiselt halva praktikaga õigusloomes, mida valdkonna eest vastutav minister loodetavasti heaks ei kiida ja millest Riigikogu loodetavasti hoidub.

Õigusriigi põhimõtetega on vastuolus lahendus, kus potentsiaalselt suurimaid trahve saaks määrada hakata ebasüsteematilise ja pooliku seaduse alusel. Põhiõiguste kaitse ei saa lähtuda põhimõttest, et „õige hõlma ei hakka keegi“, vaid riigile sanktsioonivõimu andvad meetmed tuleb reguleerida kohase ja tervikliku normistikuga. Selleni ei ole hetkel

¹ Arvamused konkurentsiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusele (384 SE). *Kättesaadav:* <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/arvamused/aaddeb81-860f-4ee4-a48c-addc9969f320/konkurentsiseaduse-muutmise-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus>, (14.05.2024).

² Riigikogu põhiseaduskomisjoni istungi protokoll nr 47, lk 5. *Kättesaadav:* <https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/d2ed1dad-81e6-4414-a6e9-0f555fbb2bda>; XV Riigikogu 10. aprilli 2024 täiskogu istungi stenogramm. *Kättesaadav:* <https://stenogrammid.riigikogu.ee/202404101400#PKP-801702>; ja Riigikogu majanduskomisjoni istungi protokoll nr 52. *Kättesaadav:* <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/aaddeb81-860f-4ee4-a48c-addc9969f320/konkurentsiseaduse-muutmise-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus>, (14.05.2024).

jõutud ning jääb mulje, et Justiitsministeerium on ka loobunud sisulise lahenduse otsingutest. Eesti õiguskorda põhimõtteliselt muutev ja ettevõtjate huve oluliselt mõjutavaid muudatusi ei tohiks teha kohase ja kaalutletud lahenduseta, sh ei saa kohaseks vabanduseks olla võimalik riigile osaks langev rahatrahv.

Lisaks on ettevõtlusorganisatsioonide jaoks väga problemaatiline eelnõuga kaasnevad viited justkui ei peakski Eestis juriidilistel isikutel olema põhiõigused tagatud samal määral, mis füüsilistel isikutel³. Tegemist on olulise ja põhjendamatu lahknemisega Eesti senisest õiguspraktikast. Ka tekib küsimus, et kui juriidiliste isikute õigusi on võimalik piirata ulatuslikumalt konkurentsijärelevamenetluses, siis milliste järgmiste menetluste raames samalaadset võimalust laiendatakse?

Eesti majanduse konkurentsivõime üheks alustalaks peab olema selge ja ette ennustatav regulatiivkeskkond. Viimaste aastate õigusloome on usaldust Eesti regulatiivkeskkonna vastu olulisel määral kahjustanud. Tõenäoliselt on see üks põhjuseid, miks siia on viimastel aastatel jäänud laekumata välisinvesteeringuid ning miks ka Eesti ettevõtjad kipuvad kohati eelistama teisi riike oma investeeringute tegemisel. Eelnõukohase ebaselge regulatsiooni vastuvõtmine astub antud teel taas olulise sammu edasi. Sellised arengud kahjustavad Eesti ettevõtluskeskkonna jätkusuutlikkust ja laiemat konkurentsivõimet.

Mitmed tunnustatud õiguseksperdid on toonud välja, et kui ka Eelnõud suudetakse antud osas parandada ja täiendada, puudub sellises tegevuses igasugune mõttekus. Esiteks, ei ole haldusmenetlus Eesti õiguskorras nähtud ette reguleerima sanktsioneerivaid menetlusi. Selliselt ongi Eelnõu ettevalmistamisel võetud endale ülemääraselt keeruline ülesanne. Teiseks, ECN+ direktiiv on Eesti õigusesse ettevõtjate põhiõigusi tagades oluliselt lihtsamini ja ka kiiremini üle võetav vääртеomenetluse kaudu.⁴ Viidatud menetluse vorm on konkreetset loodud reguleerima sanktsioneerivaid menetlusi. Sellest kantult on vaja teha väiksemaid muudatusi kehtivates seadustes ning tehtavad muudatused on kasutatavad laiemalt.

Eeltoodule tuginedes paluvad ettevõtlusorganisatsioonid Riigikogu majanduskomisjonil ja Justiitsministeeriumil hoiduda Eelnõu edasisest menetlemisest hetkel ning täiendavalt kaaluda ECN+ direktiivi Eesti õigusesse ülevõtmist vääртеomenetluse kaudu. Analooget soovitus on andnud ka õiguskantsler.

Lugupidamisega

³ Riigikogu põhiseaduskomisjoni istungi protokoll nr 47, lk 4 jj; ning Lisa 1, slaid 7. *Kättesaadav:* <https://www.riigikogu.ee/tegevus/dokumendiregister/dokument/d2ed1dad-81e6-4414-a6e9-0f555fbb2bda>; XV Riigikogu 10. aprilli 2024 täiskogu istungi stenogramm. *Kättesaadav:* <https://stenogrammid.riigikogu.ee/202404101400#PKP-801702> (14.05.2024); ja Eelnõu seletuskiri, lk 8.

⁴ Nt. Eesti Advokatuuri konkurentsioiguse komisjoni 12. aprilli 2024 arvamus konkurentsiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 384 SE kohta. *Kättesaadav:* <https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/arvamused/aaddeb81-860f-4ee4-a48c-addc9969f320/konkurentsiseaduse-muutmise-ja-sellega-seonduvalt-teiste-seaduste-muutmise-seadus>, (15.04.2024).

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

TÖÖANDJAD

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Arto Aas, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht

Pöördumisega on liitunud järgmised ettevõtlusorganisatsioonid:

Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit

Eesti Kalaliit

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit

Eesti Taristuehituse Liit

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Teenusmajanduse Koda

Eesti Laevaomanike Liit

Eesti Vee-ettevõtete Liit

Eesti Väike- ja Keskmiste Ettevõtjate Assotsiatsioon

Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit